

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

postmottak@bld.dep.no

Deres ref
14/4546

Vår ref:
15/351

Dato:
26. februar 2015

Merknader til forslag til endringer i spesiallovgivning for klageorganer for forbrukersaker

Innledning

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sendte den 15. januar 2015 forslag til endringer i spesiallovgivning for klageorganer for forbrukersaker på høring.

Forbrukerrådet er avtalepart i fem av nemndene der det foreslås endringer i spesiallovgivning. For fire av nemndene avgir avtalepartene et felles hørings svar for den enkelte nemnd. Det gjelder Boligtvistnemnda, Pakkereisenemnda, Finansklagenemnda og Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester. Elklagenemnda er opprettet etter avtale mellom Energi Norge og Forbrukerrådet. Forbrukerrådet er kjent med at Energi Norge har avgitt eget hørings svar uten merknader til departementets forslag.

Forbrukerrådet finner grunn til å gi noen generelle merknader til høringen.

Forbrukerrådet er positiv til departementets intensjon om større grad av samsvar mellom de ulike klageordningene samtidig som krav i direktivet oppfylles. Vi mener likevel at det er viktig å hensynta særskilte behov for den enkelte nemnd og næring, og vi forstår høringsnotatet dithen at det også søkes hensyntatt fra departementets side.

Forbrukerrådet har følgende merknader til kapittel 2 og de punkter som der tas opp:

2.1 Godkjenning av nemndsavtale og rettsvirkningene av godkjenning

Departementet viser til at det i gjeldende spesiallovgivning både er bestemmelser om at nemndsavtale eller vedtekter skal godkjennes av myndigheter og bestemmelser der nemnder kan forelegge avtalen for relevant myndighet for godkjenning. Ved relevant myndighets godkjenning utløses ulike rettsvirkninger. Departementet foreslår på denne bakgrunn at godkjenning og rettsvirkning som per i dag er å finne i spesiallovgivningen knyttes til godkjenningen slik den fremgår av ny lov om klageorganer for forbrukersaker.

Forbrukerrådet deler i hovedsak departementets vurdering og forslag, men ser behov for å ivareta hensyn for enkelte nemnder slik det fremgår av avtalepartenes felles hørings svar.

Vi ser departementet reiser spørsmålet om plikten en nemnd som mister godkjenningen har til å informere partene som har sak til behandling. Departementet slår fast behovet for en slik opplysningsplikt overfor parter. Forbrukerrådet er enig i at nemndene bør ha en slik opplysningsplikt og foreslår departementet utreder spørsmålet nærmere.

2.2 Opplysningsplikt

Særlovgivning regulerer i noen grad næringsdrivendes plikt til å informere forbruker om adgangen til nemndsbehandling. Departementet foreslår at slike bestemmelser oppheves og erstattes med ny bestemmelse i markedsføringsloven § 10 a med mindre det er særskilte hensyn tilsier at regulering i særlovgivning opprettholdes.

Forbrukerrådet mener at det kan være hensiktsmessig å videreføre bestemmelser i særlovgivning og viser her til felles hørings svar fra avtalepartene i nemnder der Forbrukerrådet er avtalepart.

2.3 Forholdet til alminnelige domstoler

Anledningen til å bringe en sak som er til behandling i nemnd inn for alminnelige domstoler er regulert noe ulikt i spesiallovgivningen. I de aller fleste nemnder kan ingen av partene eller kun forbruker trekke en sak og bringe den inn for de alminnelige domstoler.

Departementet foreslår at denne reguleringen oppheves i spesiallovgivningen og fremover blir regulert av lov om klageorganer for forbrukersaker. Det fremgår av forslag til lov om klageorganer for forbrukersaker (godkjenningsloven) § 28 at «Så lenge en sak er til behandling i godkjent nemnd, kan en part ikke bringe saken inn for de alminnelige domstoler.» Denne bestemmelsen må ses i sammenheng med anledningen partene har til å trekke saken under nemndsbehandling jf lovforslaget § 23. Her gis begge parter rett til å trekke en sak for nemnder som avgir rådgivende uttalelser, likevel slik at den næringsdrivende ikke har denne retten i nemnder der han er «rettslig forpliktet til å la nemnda behandle saker mot seg.»

Forbrukerrådet forstår det slik at endringen som tillater partene å trekke saken er en konsekvens av direktiv 2013/11/EU (direktiv om utenrettslig tvisteløsning). Det kan anføres at en slik regel svekker forbrukervernet.

Forbrukerrådet viser for øvrig til hørings svar om lov om klageorganer for forbrukersaker, punkt 7.3, der vi understreker at vi er tilfreds med at nemnd selv avgjør om den skal behandle saken om næringsdrivende trekker seg.

2.4 Forhåndsavtaler om voldgift

Voldgift er ikke særlig utbredt i avtaleforhold mellom forbruker og næringsdrivende etter det vi kjenner til. Noen særlover, herunder buofl. har bestemmelser om voldgift.

Departementet foreslår oppheving av bestemmelser om voldgift i særlovgivningen siden det reguleres i voldgiftsloven § 11. For en forbruker kan voldgiftsbestemmelsen være en relevant bestemmelse å være klar over i enkelte sammenhenger, og i noen tilfeller kan det være en bestemmelse som bør videreføres i spesiallovgivning av pedagogiske hensyn. Etter det vi kan se er dette en bestemmelse som bare er å finne i buofl., og signaler fra bransjen tyder på at er dette et relevant institutt og at det er ønskelig å beholde en slik bestemmelse i spesiallovgivning.

2.5 Adgangen til å bringe en sak direkte til tingretten

Partenes adgang til å bringe en sak som har vært behandlet i nemnd direkte inn for tingretten reguleres også i særlovgivning. Departementet har bedt om høringsinstansens syn på at saker som har vært realitetsbehandlet i nemnd eller meklingsorgan kan bringes direkte inn for tingretten og fremmer i den forbindelse to forslag for regulering. Det første forslaget innebærer at saker som har vært realitetsbehandlet i nemnd eller meklingsorgan kan bringes direkte inn for tingrett og at dette synliggjøres ved regulering i godkjenningsloven § 28. Alternativt foreslår departementet at saker som har vært realitetsbehandlet i nemnd kan undergis forliksrådsbehandling fordi grunnlaget for behandling er så godt at behandling i forliksrådet således er å foretrekke.

Forbrukerrådet er av den oppfatning at saker som har vært behandlet i nemnd, herunder Forbrukertvistutvalget, må kunne bringes direkte inn for tingretten.

For saker som avsluttes i meklingsorganet etter at det er meklet i tråd med godkjenningsloven, men uten at partene er kommet til enighet, mener Forbrukerrådet de beste grunner taler for at sakene gis direkte tilgang til tingretten.

Vennlig hilsen
Forbrukerrådet

Toril Melander Stene
juridisk direktør

Gyrid B. Giæver
rådgiver